

Martin Kjøller
er født den 16-4-1871 og død 16-9-1962

90 årig hjælper stadig til på landet

På søndag fylder Martin Kjøller, Klemensker, og endnu er han så frisk at han graver roekule ud.

Gammel af alder, men bestemt ikke af sind Martin Kjøller, Vesterled, Klemensker, der på søndag den 16. april har 90 års fødselsdag. En tiltalende, og retsindig mand er han at med og klog tillige.

Stille og roligt går han rundt med sine meninger om livet, og hvordan det bør leves – livsregler, der er dannet ud fra beskedenhed og omtanke.

Da vi i går, besøgte ham, var han ved at grave roekule ud – det vil sige, Martin Kjøller var ved at grave den ud.

Hvordan har de kunnet holde dem så godt, spørger vi den 90-årige.

En mand kan lettere dovne sig ihjel end slæbe sig ihjel, siger Martin Kjøller. Jeg har altid haft meget at bestille, og det holder en i vigør.

Jeg har aldrig tænkt meget på hvile. Igennem mange år sov jeg kun fem timer i døgn, så satte jeg det op til syv timer. Men man skal også holde måde, når det gælder om at bestille noget. Man skal holde måde i alle forhold. For med hensyn til arbejde kommer der et punkt, hvor man simpelthen ikke kan mere, og så bør man holde op og hvile ud, før man tager fat igen. Man skal økonomisere med sit helbred, især hvis man har fået skænket et sundt helbred.

Og en årsag til, at jeg har kunnet holde mig så godt, siger Martin Kjøller videre, er måske også den kendsgerning, at jeg aldrig har røget, for ikke at sige drukket.

Vil det sige, at de aldrig har røget en cigaret?

Da jeg var 17-18 år og en kort tid døjede med dårlig mave, rådede man mig til at begynde at ryge. Jeg prøvede det en uge, men da kuren forværrede min maves tilstand, holdt jeg op, også fordi det bestemt ikke smagte mig.

Så med hensyn til at drikke?

To gange har jeg vel smagt en halv øl. Men jeg kunne ikke lide øl, så hvorfor skulle jeg drikke det? Desuden har jeg altid interesseret mig for gymnastik. Jeg gjorde hver morgen øvelser, og jeg holdt af det. Endelig har jeg aldrig spist for megen mad, men nok. Kort sagt, kan man vist sige, jeg har levet et sundt liv, et mådeholdende liv – og så har helbredet holdt sig, så jeg kan være tilfreds.

Martin Kjøller er født og opvokset i Klemensker. Hans far, var Hans Madsen Kjøller, der ejede den gamle "Krashavekro". I sin tid kendt over hele øen. Min far rev kroen ned og lagde driften om til landvæsenet og døbte ejendommen "Hyldelyst". Her voksede jeg op, som ældste søn blandt otte søskende.

Jeg blev forkarl hos min far som 12 årig, og fra jeg om morgenen skulle i skole til sent om aftenen, når jeg hele eftermiddagen havde markerne.

Vi havde mange strenge timer hjemme. Far var men ikke uretfærdig. Vi lærte at lyde ham og rette os efter hvad han sagde, og det hjalp igennem at vide, hvad disciplin er. For man ikke bygge en tilværelse op uden disciplin, og selvdisciplin.

Selvom far var streng, skældte han aldrig ud vi en lussing og så en kort bemærkning. Det glemte.

Ungdommen i dag, siger Martin Kjøller, er forkælet i sammenligning med os. De unge i dag lærer ikke at lyde, og de lærer heller ikke at bære et ansvar.

90 år,

er

tale

hang i

været i

streng,

os livet
kan

Krashavekro - Hyldelyst

på os. Når han blev vred, fik var alt. Og så var episoden

Men jeg skulle også ud og se mig omkring, før jeg slog mig ned for alvor. Jeg var på højskole, og havde pladser på forskellige gårde på Sjælland, Fyn og i Jylland. En tid var jeg også i Sverige, overalt søgte jeg at uddanne mig videre indenfor landvæsenet.

Jeg havde været gårdbestyrer i fire år, da jeg vendte hjem her til øen, og begyndte at bygge Skovly op. Stenene til grundmuren samlede vi selv sammen – for der var nok af dem her på egnen. Lyng og sten døjede vi med at få fjernet og gjort jorden mulig for opdyrkning. I to år havde jeg en mand stående hver dag og hugge sten, siger Martin Kjøller, så man kan nok forstå det ikke var småsten der var.

Det var i 1896, vi begyndte at slæbe de første sten sammen til fodmuren, og da bygningerne havde stået færdig et år, giftede jeg mig i 1899 med Hansigne Dam, datter af skovfoged Hans Dam.

Det var jo i øvrigt min hustru, der allerede som pige gik med sit krus med frø og plantede træer her i Klemensker. Og før hun døde, nåede hun at se træerne blive kørt væk på store læs,

Skovly med turister

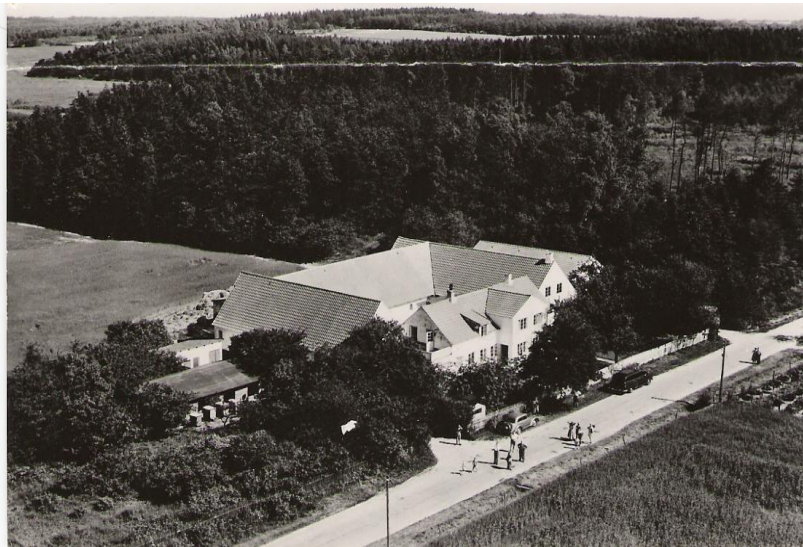
fældet og færdige til tømmer. Og så plejede hun at sige: Mon det er nogle af de træer, jeg plantede, at de nu kører væk? Hun sagde det med en glad mine, og ikke fri for at være lidt stolt over, at det værk, hun gjorde som lille sammen med sin far, nu var færdigt og fuldbyrdet.

Skovly er nu overtaget af min søn, fortæller den gamle avlsbruger. Og fars sted Hyldelyst har min datter nu. imellem de to ejendomme, bor jeg en lille aftægtsejendom, kaldet Vesterled, men jeg kommer meget Skovly.

Skovly, der er pensionat for adskillige hundrede gæster sommeren igennem, har en egen stemning og hygge, - et rigtigt sted landet, sådan som man forestiller sig bondegård. Og den fredelige stemning hviler ikke alene over

længer og mennesker, men også over dyrene, for her spiser kat og hund af samme trug, og vi så dem sidde og sole sig ved siden af hinanden i går – en lille hvid halv voksen killing og en stor godmodig jagthund.

Skrevet af journalist -Lene, Bornholms Tidende 14. april 1961

Vesterled

min
Midt
så på

her på

på
en